



NOTA DE PREMSA

A227. Indicadors de globalització. Any 2024

Data publicació: dijous 4/12/2025

www.estadistica.ad

Resum

El procés de globalització ha comportat una transformació profunda en els àmbits econòmic, tecnològic, polític i social a escala mundial, provocant un augment sense precedents en les transaccions internacionals de béns i serveis. En l'actualitat, el comerç exterior s'ha consolidat com un dels principals motors de creixement econòmic, ja que els fluxos d'entrada i sortida de productes i serveis contribueixen a definir el model econòmic i productiu de cada territori.

En el context actual, marcat per la irrupció de la intel·ligència artificial, les tensions comercials i l'augment de les polítiques proteccionistes, emergeixen amb especial rellevància factors com la competitivitat, la gestió de l'ocupació, la capacitat d'adaptació empresarial i les estratègies de posicionament, que afecten transversalment tots els sectors de l'economia.

En aquest escenari, els indicadors de globalització esdevenen eines clau per a l'anàlisi econòmica, ja que permeten quantificar el grau d'interdependència entre l'economia interna i l'exterior, mitjançant la monitorització de l'exposició internacional i la identificació de vulnerabilitats sectorials.

Dins d'aquest marc, es poden distingir dues aproximacions analítiques. D'una banda, la visió estadística que mesura la relació entre importacions i exportacions respecte al comerç total de béns i serveis. De l'altra, una visió que compara el pes del comerç exterior respecte del producte interior brut (PIB), amb l'objectiu de mesurar la contribució del sector exterior a la generació de riquesa.

Segons la primera visió, Andorra es caracteritza per ser un país importador de béns i exportador de serveis. En termes reals (descomptant l'efecte dels preus), el valor del comerç total l'any 2024 ha estat de 4.914 milions d'euros (+9,3% respecte a l'any anterior), amb 2.695 milions en exportacions i 2.219 milions en importacions. En comparació amb el 2023, ambdues variables han experimentat increments del +11,4% i +7,0%, respectivament.

Com a resultat d'aquests fluxos, Andorra ha registrat un superàvit comercial per compte corrent de 475,7 milions d'euros el 2024. La balança comercial normalitzada, que mesura el superàvit respecte al comerç total, va ser del +9,7% el 2024. En el mateix període, la taxa de cobertura (exportacions/importacions) s'ha situat en el +121,4%, indicant una capacitat exportadora superior a la importadora.

Pel que fa a la segona visió, centrada en l'obertura econòmica, l'any 2024 les importacions han representat el +74,1% del PIB, i les exportacions el +89,9%, donant lloc a un índex d'obertura econòmica del +164,0%. El superàvit comercial respecte al PIB s'ha situat en el +15,9%, reforçant el paper del sector exterior com a motor de creixement.

En relació amb la inversió estrangera directa (IED), l'any 2024 la IED entrant ha representat el +6,6% del PIB, mentre que la IED sortint ha representat el +2,9%, generant una inversió neta positiva de 138 milions d'euros, equivalent al +3,7% del PIB.

Finalment, si es compara el valor del comerç exterior per càpita, s'observa un major pes de les exportacions (38.510 € per persona) respecte a les importacions (31.712 € per persona), reforçant la imatge d'Andorra com a economia orientada cap a l'exportació de serveis.

Índex

1.	Comerç exterior i globalització	4
1.1.	Evolució del comerç exterior	4
1.1.	Rendiment de les exportacions a preus constants	5
1.2.	Taxa de cobertura de les importacions per exportacions	6
1.3.	Balança comercial normalitzada	6
1.4.	Intensitat del comerç exterior i índex d'obertura econòmica.....	7
1.5.	Balança comercial respecte del PIB.....	8
1.6.	Inversió estrangera directa.....	9
1.7.	Comerç exterior per càpita	10
2.	Nota metodològica.....	11
3.	Dates de les properes publicacions previstes	15

1. Comerç exterior i globalització

1.1. Evolució del comerç exterior

L'evolució del comerç exterior de béns i serveis a Andorra mostra les variacions del valor de les exportacions, les importacions i del total de transaccions respecte a les dades de l'any anterior. Aquesta evolució es mesura en termes corrents, valoració de les transaccions a preus de mercat, i en termes constants, valoració de les exportacions i importacions descomptant els efectes inflacionaris.

En termes corrents, s'observa que, per a l'any 2024, el valor de les exportacions incrementa un +14,5%, el de les importacions augmenta un +10,0% i, en conjunt, el comerç total de béns i serveis ascendeix un +12,4%. La diferència entre el valor de les exportacions i importacions ha generat un superàvit exterior a preus corrents de 592 milions d'euros, un increment del +41,4% respecte a l'any passat, xifra molt superior a la dels anys anteriors impulsada per l'increment dels ingressos del sector turístic i serveis.

Comerç exterior de béns i serveis a preus corrents

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Exportacions	2.085,71	1.612,54	2.068,31	2.598,03	2.930,57	3.354,10
Importacions	1.815,23	1.512,25	1.812,17	2.316,75	2.511,86	2.762,05
Comerç Total	3.900,94	3.124,79	3.880,48	4.914,78	5.442,43	6.116,15
Balança Comercial a preus corrents	270,48	100,29	256,14	281,28	418,71	592,05

Unitat: Milions d'euros

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Exportacions	-	-22,7%	28,3%	25,6%	12,8%	14,5%
Importacions	-	-16,7%	19,8%	27,8%	8,4%	10,0%
Comerç Total	-	-19,9%	24,2%	26,7%	10,7%	12,4%
Balança Comercial a preus corrents	-	-62,9%	155,4%	9,8%	48,9%	41,4%

Variacions interanuals

Pel que fa a l'evolució del comerç exterior a preus constants, és a dir, un cop eliminat l'efecte preus, s'observa un increment de les exportacions del +11,4%, les importacions han crescut un +7,0% i, en termes generals, el comerç s'ha incrementat un +9,3% durant l'any 2024. Per últim, el saldo de la balança comercial a preus constants per a l'any 2024 ha obtingut un superàvit de +475,7 milions d'euros, un increment del +37,6% respecte a l'any anterior.

Comerç exterior de béns i serveis a preus constants

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Exportacions	1.979,18	1.513,32	1.892,62	2.280,71	2.420,27	2.695,09
Importacions	1.722,51	1.419,20	1.658,23	2.033,79	2.074,47	2.219,36
Comerç Total	3.701,69	2.932,52	3.550,85	4.314,50	4.494,73	4.914,45
Balança Comercial a preus constants	256,66	94,12	234,38	246,93	345,80	475,72

Unitat: Milions d'euros

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Exportacions	-	-23,5%	25,1%	20,5%	6,1%	11,4%
Importacions	-	-17,6%	16,8%	22,6%	2,0%	7,0%
Comerç Total	-	-20,8%	21,1%	21,5%	4,2%	9,3%
Balança Comercial a preus constants	-	-63,3%	149,0%	5,4%	40,0%	37,6%

Variacions interanuals

Una de les peculiaritats de l'economia andorrana és que gran part dels superàvits exteriors que assolix any rere any provenen de la millora de la balança de serveis, gràcies a l'aportació dels ingressos provinents del turisme. Aquest flux d'entrada de diners serveixen per compensar l'adquisició de béns i serveis a l'exterior, sortides de diners, principalment originats per l'adquisició de mercaderies i carburants a països tercers.

1.1. Rendiment de les exportacions a preus constants

El rendiment de les exportacions a preus constants, és a dir, un cop eliminat l'efecte preus, calcula la diferència entre la taxa de creixement de les exportacions i la taxa de creixement de les importacions procedents de la resta del món. Aquesta relació permet veure quina de les dos variables s'incrementa més respecte a l'altra sense les interferències en les variacions dels preus. Un resultat superior a zero indica un creixement (en termes de variacions percentuals) més ràpid de les exportacions en comparació amb l'augment de les importacions durant el període de referència.

En el cas d'Andorra, l'evolució d'aquesta ràtio demostra una dinàmica exportadora més sòlida que la importadora en termes constants. Aquesta tendència positiva, amb un increment del rendiment del +4,4% l'any 2024 respecte a l'exercici anterior, ens mostra el bon comportament del sector exterior en els últims anys. Aquest creixement sostingut posa de manifest la necessitat estratègica de continuar diversificant els sectors econòmics per assegurar els superàvits comercials, i millorar el valor afegit dels productes exportats per consolidar el rendiment positiu de la balança respecte a les importacions.

	2020	2021	2022	2023	2024
Rendiment d'exportacions de bens i serveis	-5,9%	8,2%	-2,1%	4,1%	4,4%

Una altra forma de calcular els superàvits o dèficits comercials del comerç exterior és expressar la diferència en milions d'euros. L'objectiu d'aquest indicador, calculat també en termes constants per evitar interferències inflacionàries, és mesurar el desenvolupament del superàvit/dèficit de la balança de pagaments.

Igual que en l'apartat anterior, s'observa un millor comportament de les exportacions de béns i serveis respecte a les importacions per a l'any 2024, on s'obté una plusvàlua de 129,9 milions d'euros, import superior al rendiment obtingut l'any 2023 o l'any 2022.

	2020	2021	2022	2023	2024
Rendiment exportacions de bens i serveis en milions d'euros	-162,5	140,3	12,5	98,9	129,9

1.2. Taxa de cobertura de les importacions per exportacions

La taxa de cobertura és un quocient entre importacions i exportacions que indica quin percentatge de les exportacions de béns i serveis queda cobert per les importacions.

Aquesta proporció permet mesurar la salut econòmica del país. Una taxa elevada dona senyals d'un sector exterior fort, en canvi una taxa baixa pot assenyalar problemes amb la balança comercial. Aquest indicador també influeix en l'atracció d'inversió estrangera i en la competitivitat del país, a més de ser de gran utilitat per determinar l'entrada de divises de la resta del món cap al país a través de les exportacions per compensar la sortida que generen les importacions.

En el cas d'Andorra, el valor de les exportacions ha estat superior als béns que s'han adquirit de l'exterior i com a resultat s'ha obtingut un superàvit en la balança comercial en tots els períodes. El percentatge de cobertura per a l'any 2024 va ser de +121,4%, la millor dada si ho comparem amb els anys anteriors.

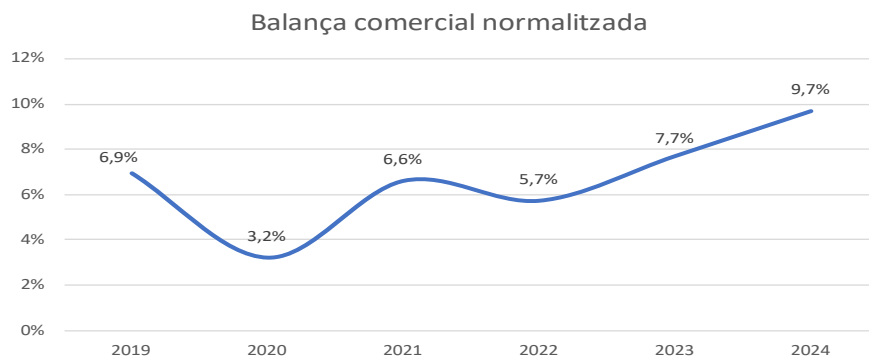


1.3. Balança comercial normalitzada

La balança comercial normalitzada del país és el resultat entre el saldo de la balança comercial (valor total de les exportacions menys el valor total de les importacions), dividit per la suma del comerç total. El resultat permet identificar si l'economia presenta un superàvit (valor positiu) o un dèficit (valor negatiu) en relació amb el conjunt del comerç de béns i serveis.

En el cas d'Andorra, la ràtio ha mantingut una tendència positiva al llarg del període 2020–2024, en línia amb els saldos comercials favorables observats en altres indicadors del sector exterior. El valor per a l'any 2024 se situa en el +9,7 %, superant els nivells pre pandèmics i consolidant la recuperació iniciada després de la crisi sanitària.

Aquest increment sostingut reflecteix una millora en la capacitat exportadora del país i una reducció relativa de les importacions, contribuint a l'enfortiment de la posició externa d'Andorra.

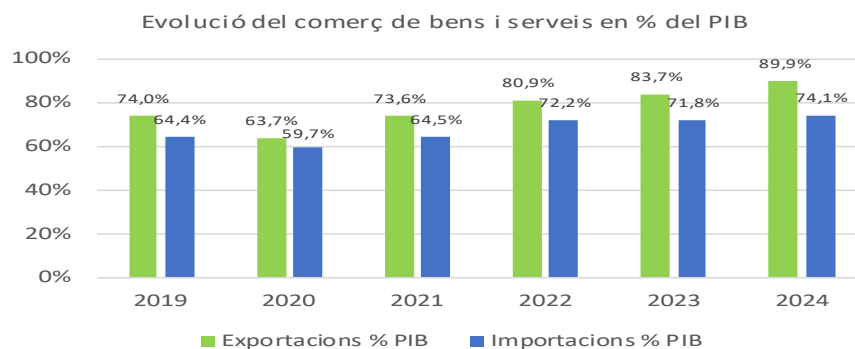


1.4. Intensitat del comerç exterior i índex d'obertura econòmica

Les exportacions totals respecte del producte interior brut (PIB) mostren la dependència dels productors nacionals respecte dels mercats estrangers i proporcionen un bon indicador sobre la vulnerabilitat a xocs externs que poden afectar l'economia. Per la banda de les importacions, un pes elevat de l'entrada de mercaderies i serveis al país pot interpretar-se com una dependència excessiva de l'exterior.

Per la seva versatilitat i múltiples lectures, és un dels indicadors més utilitzats. Cal destacar que les economies més grans tendeixen a mostrar ràtios més baixes, ja que la demanda interna de les seves economies té un pes molt més important al PIB. Tot al contrari que les economies més reduïdes, que tendeixen a ser més especialitzades i dependents del sector exterior.

Aquest últim seria el cas d'Andorra, on el valor de les exportacions i importacions de béns i serveis respecte del PIB representa un 89,9% i un 74,1%, respectivament, per a l'any 2024. En els anys 2023, 2022 i 2021, el percentatge d'exportacions va representar un 83,7%, un 80,9% i un 73,6%, i en el mateix període el percentatge d'importacions va ascendir a un 71,8%, un 72,2% i un 64,5%, respectivament.

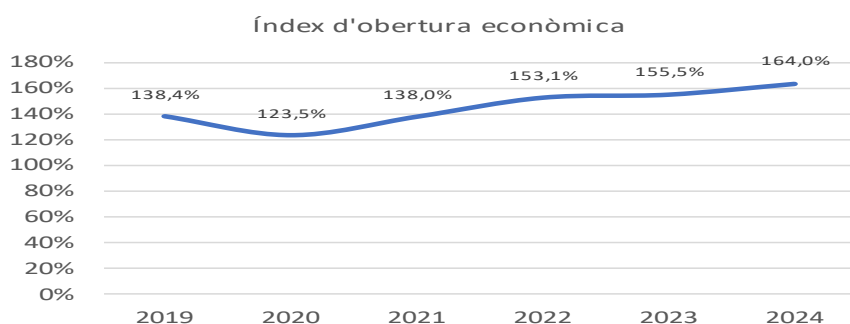


L'índex d'obertura econòmica mesura el grau d'apertura d'un país, considerant el seu comerç exterior en relació amb el conjunt de la seva activitat econòmica global. Aquest indicador també

s'utilitza per mesurar la diferència entre l'activitat econòmica dedicada al mercat intern i l'orientada al comerç exterior.

Aquesta informació permet avaluar el grau d'obertura i dependència del país respecte a la resta del món, ja que les transaccions de mercaderies o serveis tant d'entrada com de sortida acaben incidint en la riquesa que genera el país. Com més alt és el valor de l'índex, més alt serà el valor del comerç total respecte del producte interior brut i més dependència del sector exterior tindrà l'economia.

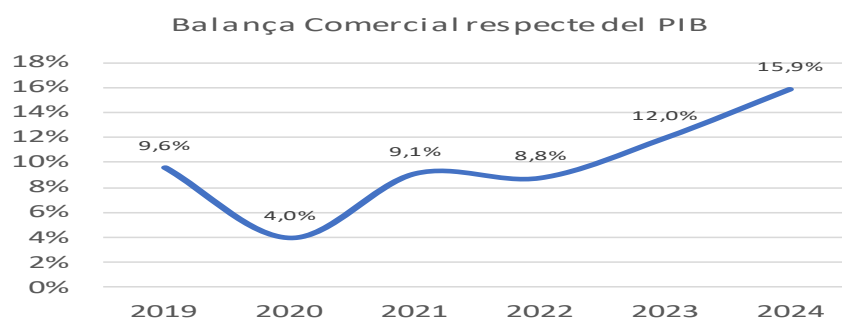
En el cas d'Andorra, l'índex d'obertura econòmica mostra una clara dependència de l'exterior, on el volum d'exportacions i importacions de l'economia és superior a la producció global del país. Aquest percentatge l'any 2024 se situa en un +164,0%, xifra superior a la dels anys 2023 (+155,5%) i 2022 (+153,1%).



1.5. Balança comercial respecte del PIB

Aquesta ràtio quantifica com n'és d'important la balança comercial (superàvit o dèficit) respecte del producte interior brut d'una economia. Quan un país té un superàvit comercial, el valor del paràmetre s'interpreta com el percentatge de riquesa que aporta el comerç exterior sobre el total de l'economia. En el cas contrari, el dèficit comercial (signe negatiu) s'interpreta com la part de la riquesa que serà necessària per cobrir el dèficit comercial.

Durant el 2024, el pes de la balança comercial de béns i serveis respecte del PIB ha representat un saldo positiu del +15,9%. Aquesta dada ha millorat respecte al 2023 (+12,0%) i al 2022 (+8,8%).

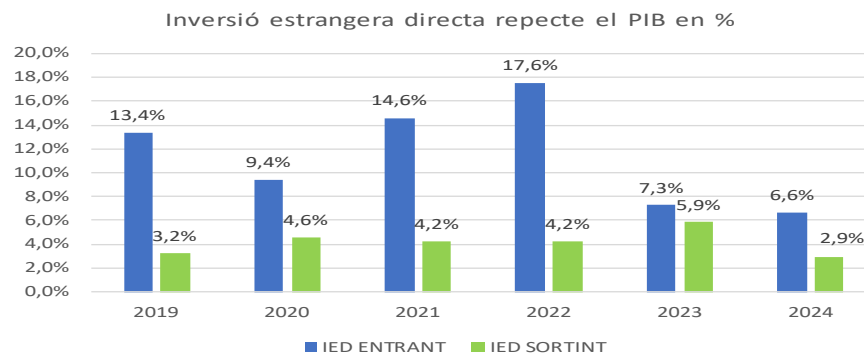


1.6. Inversió estrangera directa

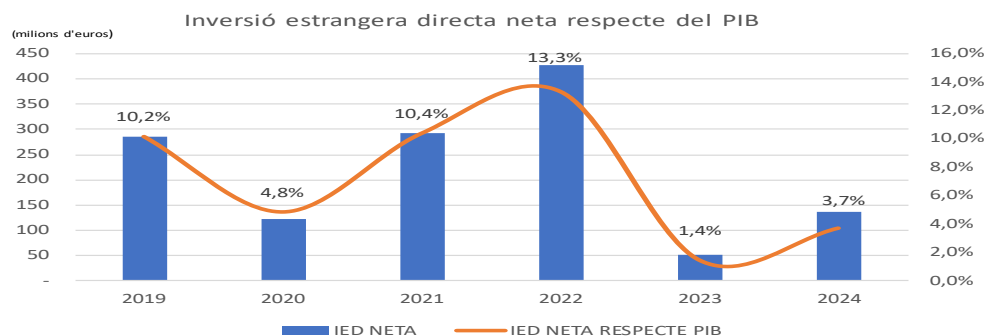
La inversió estrangera directa (en endavant IED) representa un dels pilars de la cooperació internacional entre economies. La creació de vincles econòmics entre les diverses parts (individus, empreses i governs) al llarg del temps fomenta el desenvolupament, l'intercanvi de coneixements i constitueix una nova forma de finançament. Qualsevol país pot ser receptor d'inversió (entrada de capitals a l'economia) o emissor d'inversió (capitals enviats a altres països), fet que accentua la interdependència entre països i augmenta els intercanvis de mercaderies, capitals i tecnologia.

Si es comparen aquestes dades respecte del PIB, s'observa que l'entrada de capitals de l'exterior ha estat molt superior a la inversió enviada a l'exterior en tots els períodes. El 2024, la IED entrant va representar un +6,6% respecte del PIB, en canvi, la IED sortint va suposar el +2,9%.

S'ha de destacar que aquesta dada no representa l'aportació de la IED al producte interior brut del país, sinó que el seu objectiu és mesurar i comparar dos variables que tenen un grau de correlació elevat, ja que, com més alt és el valor de la inversió forana, més gran serà el seu impacte en la riquesa del país.



Des del punt de vista de la inversió neta, definida com la diferència entre la IED entrant i la IED sortint, s'observa que Andorra ha estat un país netament receptor d'inversió estrangera durant el període analitzat. L'any 2024, la inversió neta va superar lleugerament els 137 milions d'euros, xifra que representa aproximadament el +3,7 % del PIB. En termes absoluts, aquest valor és significativament superior al registrat l'any 2023 (50,1 milions d'euros), tot i que es manté per sota dels nivells assolits els anys 2021 i 2022.

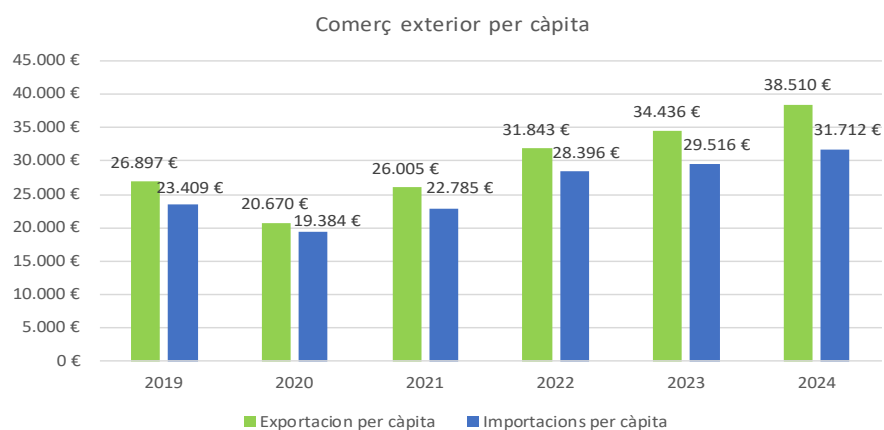


1.7. Comerç exterior per càpita

El comerç exterior per càpita representa la relació entre el valor total de les exportacions o importacions de béns i serveis i el conjunt de la població resident. Aquesta dada permet estimar tant la capacitat exportadora —és a dir, la generació de béns i serveis destinats al mercat internacional— com la necessitat importadora de cada persona resident al país.

L'anàlisi de la sèrie mostra que, de manera consistent, el valor de les exportacions per habitant ha estat superior al de les importacions, fet que s'alinea amb el superàvit comercial observat en la balança de béns i serveis. L'any 2024, l'increment del valor de les exportacions i importacions ha permès assolir els nivells per càpita més elevats de la sèrie: 38.510€ per persona en exportacions i 31.712€ en importacions.

Des de l'inici de la sèrie, ambdues variables han experimentat un creixement sostingut i significatiu. En concret, les exportacions per càpita han augmentat un +43% respecte a l'any 2019, mentre que les importacions per càpita han crescut un +35% en el mateix període.



2. Nota metodològica

- **Marc metodològic**

L'objectiu principal d'aquesta publicació és presentar els principals indicadors de globalització, amb l'objectiu de calibrar la intensitat i magnitud del procés d'internacionalització de l'economia i el grau d'interdependència amb l'exterior.

Les principals utilitats dels indicadors de globalització són:

- Mesurar el grau d'integració de l'economia andorrana respecte a l'exterior.
- Parametritzar els superàvits/dèficits comercials amb l'objectiu de mesurar la interdependència del país amb l'entorn.
- Mostrar de forma simple l'evolució del comerç exterior i el seu pes en l'economia.

- **Fonts d'informació**

Dades extretes de la balança de pagaments, del producte interior brut i dels registres de població.

- **Nota**

En cas que es revisin les dades de qualsevol dels paràmetres esmentats, els resultats obtinguts en aquesta edició poden diferir dels de l'edició anterior.

- **Definicions**

-*Producte interior brut*(PIB): indicador econòmic que reflecteix el valor monetari de tots els béns i serveis finals produïts per un territori durant un període de temps.

-*Balança de pagaments*: estadística de caràcter macroeconòmic que resumeix les relacions econòmiques entre els residents d'una economia i els residents de la resta del món.

-*Exportacions/importacions de béns i serveis*: per una banda, exportar és l'activitat de vendre béns o serveis fora de les fronteres; per altra banda, les importacions són l'adquisició de béns i serveis produïts per altres països que entren al país.

-*Inversió estrangera directa*: transferències de capital estranger que rep un país de part d'entitats i organismes econòmics extraterritorials amb l'objectiu de crear o invertir en empreses o filials ja establertes per al seu control.

- **Metodologia**

Els indicadors de globalització consten de diverses fórmules que calculen índexs, ràtios i percentatges relacionats amb el comerç exterior de béns i serveis:

-*Importacions/exportacions a preus constants*: el deflactor utilitzat en el càlcul de les variables en termes constants s'extreu del producte interior brut real i nominal del país.

-Balança comercial: càlcul de la diferència de les exportacions de béns i serveis menys les importacions totals (superàvit/dèficit). El resultat indica les transaccions de béns i serveis entre el país i la resta del món. Si la diferència és positiva, tenim superàvit comercial, quan les vendes a l'exterior són superiors a les compres i el país rep més recursos econòmics dels que gasta. Un resultat negatiu equival a tenir un dèficit comercial, en aquest cas les vendes superen els ingressos i s'han de buscar mesures per compensar aquestes pèrdues.

$$\text{Balança comercial} = \text{Exportacions} - \text{Importacions}$$

-Rendiment de les exportacions: el rendiment de les exportacions mesura en termes reals la diferència entre la taxa de creixement anual de les exportacions i la taxa de creixement anual de les importacions. Un resultat superior a zero indica una relació creixent de les exportacions respecte a les importacions que millora la balança comercial.

$$\text{Rendiment exportacions} = \frac{\text{exportacions } (t)}{\text{exportacions } (t-1)} - \frac{\text{importacions } (t)}{\text{importacions } (t-1)} * 100$$

-Rendiment de les exportacions en milions d'euros: el rendiment de les exportacions calcula, en termes reals o constants, la diferència entre el creixement anual de les exportacions respecte a les importacions en comparació amb l'any base 2010. Un resultat superior a zero indica un creixement superior de les exportacions respecte a les importacions durant el període de referència.

$$\text{Rendiment exportacions MM€ (Any base 2019)} = \frac{\text{exportacions } (t) - \text{exportacions } (t-1)}{\text{importacions } (t) - \text{importacions } (t-1)}$$

-Taxa de cobertura de les importacions per exportacions: indicador sobre el percentatge de les importacions que podem cobrir amb exportacions. Un percentatge superior a 100 indica superàvit comercial, en canvi, un valor inferior a 100 correspon a un dèficit comercial.

$$\text{Taxa de cobertura} = \frac{\text{exportacions}}{\text{importacions}} * 100$$

-Balança comercial normalitzada: indicador que calcula el percentatge que representa la balança comercial respecte del volum del comerç internacional de béns i serveis totals.

$$\text{Balanza Comercial normalitzada} = \frac{\text{exportacions} - \text{importacions}}{\text{exportacions} + \text{importacions}} * 100$$

-Evolució de les exportacions o importacions respecte del PIB: evolució de les exportacions o importacions totals respecte del PIB. Serveix com a indicador de la intensitat exportadora/importadora del país i del grau d'internacionalització de l'economia i la dependència dels productes estrangers. Una exposició excessiva a l'exterior és un signe de vulnerabilitat degut a l'elevada sensibilitat que generen els xocs externs tant a

l'hora d'importar béns com a l'hora d'enviar-los a l'exterior. Un mercat intern fort redueix la dependència de l'exterior.

$$\text{Evolució de les exportacions sobre el PIB} = \frac{\text{exportacions}}{\text{PIB}} * 100$$

$$\text{Evolució de les importacions sobre el PIB} = \frac{\text{importacions}}{\text{PIB}} * 100$$

-Índex d'obertura econòmica: coeficient que mesura el grau d'obertura de l'economia d'un país, considerant el comerç exterior en relació amb el conjunt de la seva activitat econòmica global respecte el PIB de la mateixa economia.

$$\text{Índex d'obertura econòmica} = \frac{\text{exportacions} + \text{importacions}}{\text{PIB}} * 100$$

-Balança comercial respecte del PIB: indicador que calcula el percentatge que representa la balança comercial respecte al producte interior brut del país. Posa en relleu la importància de la balança comercial respecte del total de l'economia.

$$\text{Balança comercial respecte PIB} = \frac{\text{exportacions} - \text{importacions}}{\text{PIB}} * 100$$

-Inversió estrangera directa respecte del PIB: divisió de la inversió estrangera directa (entrant o sortint) respecte del PIB.

$$\text{IED respecte del PIB} = \frac{\text{IED Entrant o IED Sortint}}{\text{PIB}} * 100$$

-Inversió estrangera directa neta respecte del PIB: diferència entra la IED entrant menys la IED sortint respecte del PIB.

$$\text{IED respecte del PIB} = \frac{\text{IED Entrant} - \text{IED Sortint}}{\text{PIB}} * 100$$

-Exportacions/importacions per càpita: divisió de les exportacions o importacions totals per la població del país. Indica el volum de comerç per habitant.

$$\text{Exportacions per càpita} = \frac{\text{exportacions}}{\text{població}} * 100$$

$$\text{Importacions per càpita} = \frac{\text{importacions}}{\text{població}} * 100$$

- **Referències metodològiques**

- Manual de l'OCDE sobre indicadors de globalització econòmica, 2010 ([OECD Economic Globalisation Indicators 2010](#)).
- Sistema europeu de comptes nacionals 2010 (SEC, 2010).
- Indicadors de globalització UNECE (Comissió Econòmica de les Nacions Unides) [Globalization indicators by Indicator, Country and Year. UNECE Statistical Database](#).

- Globalisation indicators (Destatis) [Globalisation indicators - German Federal Statistical Office \(destatis.de\)](https://www.destatis.de/EN/Home/Navigation/Navigation_02/Globalisation_indicators/Globalisation_indicators.html).

- **Programa estadístic**

D'acord amb les previsions de la Llei del Pla d'estadística 2022-2025 i el seu desplegament en el Programa estadístic per a l'any 2024, aquest informe dona resposta a l'activitat estadística: A227 Indicadors de globalització.

- **Citació**

Per a qualsevol ús de la informació continguda en aquesta nota de premsa, us agraïrem que citeu el següent: "Dades del Departament d'Estadística, tractades per a la nota de premsa ref. NP-A227_20251204".

- **Contacte**

Per estar informats en qualsevol moment de les noves publicacions, us podeu inscriure a la nostra alerta informativa, que trobareu al nostre web. També hi podeu trobar l'històric de les notes de premsa sobre aquest tema (www.estadistica.ad).

Amb l'objectiu de maximitzar la difusió de la informació estadística d'Andorra, les notes de premsa del Departament d'Estadística es podran seguir també per [X](#) (antic Twitter).

3. Dates de les properes publicacions previstes

Nota interna A227. Indicators de globalització. Any 2025. 4t trimestre 2026.